

Schmidt János igazságügyi és műszaki szakértői munkássága

Schmidt Jánosnak a színházi műszaki területen végzett 54 éves szerteágazó munkásságát a – SZÍNPAD című szaklapban megjelent írásokból is – már korábban megismerhettük. Biztos számos írás fog még megemlékezni oktatói, jogalkotói, műszaki vezetői és a színházak felújításával kapcsolatos tevékenységéről. Írásomban János igazságügyi és műszaki szakértői munkásságát mutatom be.

Éppen 40 éve, hogy elkezdtem színpadgépészettel foglalkozni, a Színháztechnika Kft. elődjénél, az Épületgépészeti és Cserépkályhaépítő Általános Szakipari Szövetkezethél, mint tervezési csoportvezető. Kezdetben kisebb átalakítási munkákat kaptunk, majd az 1980-as évek kezdetétől már teljes színpadgépészetet terveztünk, fővárosi és vidéki színházak, művelődési házak részére.

Ebben az időben Schmidt János a Fővárosi Tanácsnál dolgozott, az akkor tizenhét tanácsi színházat összefogó Színházi Műszaki Iroda igazgatójaként. Örömmel támogatta a fiatal színháztechnikai cég létrejöttét és fejlődését. Ő adott megbízásokat a fővárosi színházakban felújítási munkákra, és ellenőrizte is azokat, így kerültem vele először kapcsolatba. Hamarosan jó munkakapcsolat alakult ki közöttünk, figyelte munkáimat, ha hibáztam, magyarázott és kijavított.

Később műszaki vezetőként dolgozott több budapesti színháznál, és színházi rekonstrukciók lebonyolításában is részt vett. Munkakapcsolatunk ezen évek alatt is megmaradt.

1969-ben a Kulturális Minisztérium javaslatára színháztechnikai szakértői munkára jogosító engedélyt kapott. 1970-től az Igazságügyi Minisztérium szakértőjeként is dolgozott, nemcsak színházi, de cirkuszi és vidámparki területen is. 2012-ben az igazságügy területén végzett 42 éves munkája után megkapta az „Örökös Tagság” oklevelet, az azzal járó díszes okmányt. 1993. július 23-án, 42 éves munkaviszony után ment nyugdíjba. Nyugdíjas éveiben nagyrészt oktatással és a szakértői munkával foglalkozott.

Az 1990-es években színházi világítástechnikával foglalkoztam, így Jánossal csak színházi rendezvényeken, konferenciákon találkoztam, mindig érdeklődött, kérdezett színházi munkáimról.

2004-ben, az első Sceni-Tech kiállításon Miskolcon, egy fehér asztal melletti beszélgetésen elmondta, hogy egyre több szakértői ellenőri megbízást kap, és megkérdezte, lenne-e kedvem vele együtt végezni a szakértői munkát. A korábbi években, a közös munkáink során

megismerte szakmai felkészültségemet, és garanciát lát abban, hogy a szakértői munkát az ő irányításával hamar el fogom sajátítani. Szívesen vettem János felkérését, hiszen nagyon sok színházban még a Színháztechnika Kft. által gyártott és szerelt azon berendezések működtek és működnek, melyeket az általam irányított tervezők készítettek, így ezeket jól ismertem.

A közös munka azzal kezdődött, hogy János azt mondta: „Feri, szerezd meg a színháztechnikai szakértői jogosultságot, mert szakértői papírok nélkül ez a tevékenység nem végezhető.” Így az ő szakmai ajánlása és a színpadgépészeti területen eltöltött több mint 15 éves gyakorlatom alapján az Oktatási és Kulturális Minisztériumtól megkaptam a színháztechnikai szakértői munkára jogosító engedélyt.

Később változtak a jogszabályok, és 2006-tól mindketten a Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara tagjaként szakértői engedélyt kaptunk a daruk, emelőberendezések, emelőszerkezetek és a munkabiztonság területére (hangsúlyozottan a színpadtechnikai emelőberendezésekre).

A színpadtechnikai berendezések ellenőrzésének rendjét a Színházművészeti Biztonsági Szabályzat (35/1997. (XII. 5.) MKM rendelet) 4.3. pontja határozza meg: A színpadi felsőgépészeti berendezéseinek időszakos vizsgálatát negyedévenként kell elvégezni, de a külsőleg is láthatóvá vált hibákat ennél gyakoribb szemrevételezéssel kell feltárni. A függesztékeket minden harmadik felülvizsgálat után statikai terhelési vizsgálatnak kell alávetni a névleges terhelés 1,25-szörösével. Arról, hogy ki végezhet a színpadgépészeti területén szakértői ellenőri munkát, a 135/2004 (XII.16.) GKM rendelettel módosított 47/1999 (VIII.4.) rendelettel kiadott Emelőgép Biztonsági Szabályzat 7.2.10 pontja így rendelkezik: Az emelőgép időszakos vizsgálatára az emelőgép-szakértő jogosult.

A több mint egy évtizedes közös szakértői munkánkat mindig a fenti rendeletekben leírtak szerint végeztük. Évente több mint tízezer kilométert utaztunk, felkeresve a vidéki és pesti színházakat, művelődési házakat. A színházakban a vizsgálatok során mindenhol ismerősként

üdvözölték, hiszen a műszaki vezetők, színpadmesterek mind tanítványai voltak.

A szakértői ellenőri munka mindig azzal kezdődött, hogy megkérdezte, a legutóbbi vizsgálat óta történt-e valamilyen rendkívüli esemény, meghibásodás, baleset, tűz a színpadtechnikai berendezésekkel kapcsolatban, majd a legutóbbi vizsgálatról készült jegyzőkönyvet néztük át a műszakiakkal, és érdeklődtünk, hogy a jegyzőkönyvben tett megállapításokat, a felvetett hibákat, hiányosságokat kijavították-e. Ezek után sor került a színpadtechnikai berendezések vizsgálatára, mely a berendezések szemrevételezésével, üzemszerű működtetésével történt, majd megtartottuk a színpadtechnikai berendezések esedékes súlyterhelési próbáját. A vizsgálatok során tapasztaltakat a vizsgálati jegyzőkönyvben rögzítettük, és megküldtük a színháznak. A vizsgálati jegyzőkönyvek formai kialakításánál János felhasznalta igazságügyi szakértőként szerzett tapasztalatait. Mindig igyekezett úgy fogalmazni, hogy a műszaki területen kevésbé jártas színházigazgatók, rendezők, díszlettervezők is megértsék azokat az érvényes jogszabályokat, műszaki előírásokat, melyek szerint a színpadi munkát kell végezni.

A színpadtechnikai berendezések biztonságos működése nagyban függ a működtető személyzettől. Szorgalmazta a színpadi dolgozók képzését. Minden esetben a vizsgálatok végén megkérdezte a műszakiakat, van-e olyan problémájuk, melyek a vizsgálati jegyzőkönyvben felvetve megoldhatók lennének, és így munkájuk biztonságosabbá, könnyebbé tehető lenne. Sokszor felvetette, hogy szükség lenne a műszaki szakértői képzésre, mivel kevesen dolgozunk ezen a területen. Sajnos ennek megszerzésére már nem jutott ideje.

Szakértői munkássága során nagy hangsúlyt fektetett a biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtésére, a színházi műszaki munka és a színházi műszaki dolgozók munkájának elismertetésére. Támogatta, segítette őket munkájukban, mindig hangsúlyozta: *műszak nélkül nincs színházi előadás!*